



03980200340922
RPW/16030/2020 P
2020-05-22



MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ



Warszawa, 19 maja 2020 r.

DWKI-WSPE.054.47.2020.KT

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-07-199/20

Szanowny Panie Marszałku,

zgodnie z upoważnieniem Prezesa Rady Ministrów, składam na Pana ręce odpowiedź na skierowane do Prezesa Rady Ministrów oświadczenie Senatora RP Pana Jana Filipa Libickiego, złożone 13 marca 2020 r. podczas 7. posiedzenia Senatu RP, w sprawie rozwiązań prawnych dotyczących osób z niepełnosprawnościami.

Szanowny Panie Senatorze,

funkcjonowanie ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych początkowo tj. od 12 marca 2020 r. nie zostało czasowo ograniczone ze względu na konieczność zapewnienia dzieciom i młodzieży posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ciągłości zajęć o charakterze specjalistycznym, terapeutycznym, rewalidacyjnym oraz opieki i wsparcia rodziców w zapewnieniu tej opieki.

Ministerstwo Edukacji Narodowej monitorowało funkcjonowanie jednostek systemu oświaty, których działalność nie była ograniczona¹, min. ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych i poradni psychologiczno-pedagogicznych. Z zebranych informacji wynikało,

¹ Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 410, z późn. zm.)

że większość placówek, za zgodą organu prowadzącego, zawiesiło swoją działalność na podstawie innych przepisów. Natomiast w jednostkach systemu oświaty, w których działalność nie została ograniczona, znaczna większość rodziców zdecydowała o zaprzestaniu uczęszczania przez ich dziecko do placówki.

Minister Edukacji Narodowej podjął więc decyzję o ograniczeniu funkcjonowania m.in. ww. placówek, od 6 kwietnia 2020 r. i zobowiązał do realizowania swoich zadań z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość².

W związku z tym, że wydawanie opinii przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne i orzeczeń przez zespoły orzekające działające w tych poradniach nie jest możliwe do realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, od 4 maja br. zostało zniesione ograniczenie funkcjonowania poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych. Opinie dotyczące dzieci i młodzieży oraz orzeczenia o potrzebie: kształcenia specjalnego, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, indywidualnego nauczania wydawane są na określony czas, np. rok szkolny, etap edukacyjny czy okres choroby - dlatego konieczne jest uzyskanie aktualnych orzeczeń i opinii. Dokumenty te są niezbędne do odpowiedniej, uwarunkowanej potrzebami dzieci i młodzieży, organizacji kształcenia i wsparcia zapewnianego im w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że od 18 maja br. przywracana jest możliwość, za zgodą rodziców, prowadzenia zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zajęć rewalidacyjnych i zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w bezpośrednim kontakcie dziecka z osobą prowadzącą. Zajęcia będą prowadzone z zachowaniem zasad sanitarnych.

Na podstawie informacji uzyskanych z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej uprzejmie informuję, że w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19, wywołanej wirusem SARS-CoV-2, wojewodowie wydali polecenia dotyczące czasowego zawieszenia działalności placówek wsparcia dziennego, centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, dziennych domów i klubów seniora, warsztatów terapii zajęciowej oraz środowiskowych domów samopomocy.

Jednocześnie ustawą z 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem,

² Zgodnie z § 3a ust. 3 ww. rozporządzenia.

przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw³ został dodany art. 15b ust. 1 do ustawy COVID-19, zgodnie z którym dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów uczestnictwa w warsztacie terapii zajęciowej⁴ nie ulega obniżeniu, w związku z zawieszeniem działalności warsztatu na skutek przeciwdziałania COVID-19.

Rozszerzona została grupa osób, które mogą pobierać zasiłek opiekuńczy. Poza żłobkiem, klubem dziecięcym, przedszkolem lub szkołą uwzględnia się również zamknięcie innej placówki, do której uczęszcza dziecko. Ponadto umożliwia się otrzymanie zasiłku opiekuńczego przez ubezpieczonego, który zwolnił się od wykonywania pracy w związku z niemożnością sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna, z powodu COVID-19.

Dodatkowo, poza dotychczasową grupą dzieci, na które przysługiwał zasiłek opiekuńczy, uwzględniono dzieci legitymujące się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat oraz dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Wprowadzono także dodatkowe przepisy, które wskazują, że w przypadku zamknięcia szkoły, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, ośrodka wsparcia, warsztatu terapii zajęciowej lub innej placówki pobytu dziennego o podobnym charakterze z powodu COVID-19, do których uczęszcza dorosła osoba niepełnosprawna, ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dorosłą osobą niepełnosprawną, również przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy.

Powyższe rozwiązania dotyczące m.in. osób niepełnosprawnych weszły w życie 31 marca 2020 r. - z mocą od 26 marca 2020 r.

W przypadku osób ubezpieczonych w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wprowadzono podobne przepisy. W przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu COVID-19⁵, przysługuje zasiłek opiekuńczy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad:

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 568.

⁴ O którym mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, z późn.zm.)

⁵ Dz. U. z 2020 r., poz. 174.

- 1) dzieckiem, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- 2) dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Rozwiązania te weszły w życie 31 marca 2020 r.

W znowelizowanych przepisach ustawy COVID-19 został dodany przepis, który wskazuje, że Rada Ministrów może, w celu przeciwdziałania COVID-19, w drodze rozporządzenia, określić, odpowiedni do wprowadzanych rozwiązań, okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego, biorąc pod uwagę okres na jaki zostały zamknięte żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły, placówki pobytu dziennego oraz inne placówki lub okres niemożności sprawowania opieki przez nianie lub opiekunów dziennych.

Oдноśnie kwestii dotyczącej utrudnionego dostępu osób głuchych do bieżących informacji dotyczących rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz możliwości uzyskania pomocy w przypadku zachorowania na COVID-19 wobec osób niepełnosprawnych, w tym osób głuchych pragnę zapewnić, że wsparcie osób niepełnosprawnych – zwłaszcza w tej szczególnej sytuacji, w której się znaleźliśmy – pozostaje niezmiennie priorytetem działań podejmowanych przez Kierownictwo Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.

W celu zapewnienia dostępu do informacji osób niepełnosprawnych, w tym osób głuchych i słabosłyszących, Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych wystosowywało komunikaty i interwencje do podmiotów, które w stanie zagrożenia epidemicznego i obecnej sytuacji stanu epidemii, prowadzą adekwatne do zmieniającej się rzeczywistości działania.

Dzięki podejmowanym interwencjom, przy równoczesnym zaangażowaniu w te przedsięwzięcia organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, parlamentarzystów, jak również innych instytucji i podmiotów został wystosowany przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, apel do wszystkich ministerstw, dotyczący upowszechniania tłumaczeń na język migowy bieżących wystąpień członków Rady Ministrów.

Poza tym, Zastępca Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów poinformował wszystkich Ministrów o podjętych działaniach zmierzających do tego by wszyscy obywatele, w tym osoby z niepełnosprawnościami, mieli równe szanse w dostępie do informacji.

Konferencje prasowe odbywające się w Kancelarii Premiera są tłumaczone na język migowy.

Kierując się troską o dostępność informacji dla osób głuchych – od 24 marca br. – na stronach KPRM, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Cyfryzacji, a co najistotniejsze na stronie gov.pl/koronawirus uruchomiona została usługa tłumacza migowego on-line.

Ponadto, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, które realizuje lub koordynuje wiele inicjatyw i projektów na rzecz osób o szczególnych potrzebach, w tym z niepełnosprawnościami (jest również odpowiedzialne za realizację rządowego programu Dostępność Plus) wsparło utworzenie wideoinfolinii.

Wspólny projekt resortu, Fundacji PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza i Polskiego Związku Głuchych realizuje konstytucyjne prawo równego dostępu do informacji dla wszystkich, a tym samym wychodzi naprzeciw potrzebom wielu instytucji publicznych. Pozwoli im wypełnić obowiązek wynikający z ustawy z 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych⁶, oraz ustawy z 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami⁷.

Przepisy te nakładają na podmioty publiczne obligatoryjny wymóg zapewnienia dostępności do świadczonych przez nie usług każdemu, kto potrzebuje z nich skorzystać.

Wideoinfolinia działa przez całą dobę, siedem dni w tygodniu. Wszystko po to, by osoby głuche, na równi z pozostałymi obywatelami, miały stały dostęp do wsparcia i możliwość skorzystania z pomocy. W akcję zaangażowani są tłumacze Polskiego Języka Migowego z całej Polski, którzy pracują w systemie zmianowym na smartfonach lub laptopach z dostępem do Internetu.

Osoba głucha może połączyć się z wideoinfolinią i uzyskać, w zrozumiałym dla siebie języku, informacje na temat koronawirusa oraz sposobu postępowania w przypadku podejrzenia, że może być zarażona.

Z wideoinfolinii, oprócz osób z wadą słuchu, korzystają też placówki służby zdrowia, służby ratownictwa medycznego. Może się okazać to kluczowe, bo ułatwi przeprowadzenie wywiadów lekarskich z niesłyszącymi pacjentami, przyspieszy ewentualną diagnozę i leczenie⁸.

⁶ Dz.U. 2019 poz. 848.

⁷ Dz.U. 2019 poz. 1696.

⁸ Więcej informacji znajduje się na stronach: <https://www.pzg.org.pl/category/news/>.

Pragnę także zwrócić uwagę na dostępność stron internetowych Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych: www.niepelnosprawni.gov.pl oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: <https://www.gov.pl/web/rodzina>, na których zamieszczane są bieżące komunikaty skierowane do osób niepełnosprawnych, w tym filmy z tłumaczeniem najważniejszych informacji na język migowy.

Warto dodać, że Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ostatnim czasie również zintensyfikował działania na rzecz wsparcia osób głuchych w dostępie do informacji. Zarząd Funduszu podjął decyzję o przyznaniu dofinansowania w wysokości ponad 300 tysięcy złotych na realizację projektu pt. „Telewizja Glusi.TV” zgłoszonego w kierunku pomocy 4 „zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do informacji” w ramach konkursu pn. „Kierunek AKTYWNOŚĆ” (konkurs o zlecenie realizacji zadań w formie wsparcia nr 1/2019), ogłoszonego na podstawie art. 11 i art. 13 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w związku z art. 36 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁹. Projekt ten wcześniej zakwalifikowany był na listę rezerwową. Ta telewizja internetowa dla głuchych dociera do ponad 43 tysięcy odbiorców, a w tym roku zanotowała już około 400 tysięcy odsłon.

Przedstawiając powyższe należy mieć na uwadze, że zaistniała sytuacja jest bardzo trudna dla wielu grup społecznych i osób indywidualnych, dlatego wymusza ona symultaniczne działania dostosowawcze przygotowujące cały system ochrony zdrowia do udzielania świadczeń w okresie pandemii, a także sposób informowania o bieżącej sytuacji.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Marzena Machątek
Sekretarz Stanu

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-europejskie-bez-barier/dostepnosc-plus/aktualnosc/infolinia-w-sprawie-koronawirusa-dla-osob-gluchych-efekt-wspolpracy-dla-dostepnosc/>

⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 426, z późn. zm.